

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

La música com a via per impulsar l'educació emocional

Inma Orosa González

Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2021-22

Treball tutelat per Arnau Reynés Florit
Departament de Música

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació	Autor		Tutor	
	Sí	No	Sí	No

Paraules clau del treball: música, educació musical, emoció, educació emocional, intel·ligència emocional.

Resum

En aquest Treball de Fi de Grau, es pretén recalcar l'important paper que té l'àrea d'educació musical, conjuntament amb la també poc reconeguda educació emocional, dins les aules d'Educació Primària. Es vol donar importància a la música com a eina de transmissió de les emocions i com a eina educativa per treballar la identificació d'aquestes i la seva correcta gestió. Es demostrarà la rellevància que té treballar la intel·ligència emocional per desenvolupar estratègies que ens permetin evolucionar dins la societat, com persones cíviques i ètiques, amb una forta autoestima i salut mental, contribuint, a la mateixa vegada, amb els processos cognitius. A més, es proposa una unitat didàctica on es treballen les emocions a través de la música i els tipus de gèneres musicals paral·lelament.

Abstract

In this Final Thesis aims to emphasize the important role that the area of music education has together with the also little recognized emotional education in Primary Education classrooms. The objective is to give importance to music as a way of transmitting emotions and as an educational tool to work on their identification and correct management. It will demonstrate the importance of working on emotional intelligence to develop strategies that allow us to evolve in society as civil and ethical people, with a strong self-esteem and mental health, while contributing to the cognitive processes. In addition, a didactic unit is proposed where emotions are worked through music and the types of musical genres in parallel.

ÍNDIX

1. Introducció	5
2. Tema i justificació	5
3. Objectius	6
3.1. Generals.....	6
3.2. Específics.....	6
4. Metodologia	7
5. Marc teòric	7
5.1. La intel·ligència emocional.....	7
5.2. L'educació emocional dins el context escolar.....	11
5.3. L'origen de la música.....	14
5.4. La música com a matèria.....	15
5.5. Relació entre la música i les emocions.....	17
6. Proposta didàctica	19
6.1. Objectius.....	20
6.2. Continguts.....	20
6.3. Competències.....	21
6.4. Metodologia de la proposta.....	22
6.5. Temporalització.....	22
6.6. Sessions.....	22
6.7. Avaluació.....	39
7. Conclusions	40
8. Bibliografia	41
9. Annexos	46

1. Introducció.

D'ençà que tenc ús de la raó, la música ha estat per jo un abrigo on m'he pogut refugiar tant en els bons moments com en els dolents. També he pogut observar com la música ens apropa socialment els uns dels altres, ens fa sentir compresos i és un aspecte que podem compartir amb la resta. Soc conscient de la quantitat de missatges que pot transmetre, tant amb la lletra, com simplement amb la melodia o el ritme. Una peça musical o una cançó es pot endinsar dins el nostre cervell i fer florir sensacions, emocions i sentiments de tota mena. És sense dubte un art amb molta força i poder sobre nosaltres.

Des de ben petita he pogut gaudir de la música a través de la dansa, la qual m'ha donat anys molt bons. Per jo la dansa és una manera d'expressar, conjuntament amb la música, pensament que no puc exterioritzar amb paraules. Així com diu Lago, P. (2005): “Muchos de nuestros jóvenes tienen enormes dificultades para comunicarse verbalmente, pero este problema desaparece cuando lo hacen a través de ”sus” Músicas.”

A la meua experiència com a alumne i com a docent de pràctiques, he pogut observar la gran mancança que trobam en quant a educació en emocions a les escoles. Durant molt de temps s'ha considerat que la intel·ligència emocional és un do innat que es desenvolupa sense necessitat de treballar-lo. La realitat és que gran quantitat de problemes d'ansietat que viuen els nostres alumnes (entre altres) és per la falta de coneixements en gestió de les emocions.

L'educació emocional és necessària igual que la resta de matèries que s'imparteixen, i l'educació musical pot donar pas a aquesta. De fet, la música i les emocions tenen una gran relació, la qual es pot aprofitar per donar la importància que realment té a la matèria de música i per dur a terme una educació emocional de qualitat dins les aules.

És per aquests motius que he decidit aprofitar el meu Treball de Fi de Grau per ressaltar les grans capacitats que tenen aquests dos àmbits per fer el bé dins l'educació, amb la intenció d'ajudar a continuar progressant dins l'espai escolar cap a una formació completa, que formi als nostres alumnes com a persones competents, en tots els sentits, dins la nostra societat.

2. Tema i justificació.

El tema que tractarà aquest TFG és la importància de l'educació emocional i la música com a recurs. Aquest, a estat elegit perquè crec que l'educació emocional és una innovació recent

del nostre segle on la música juga un gran paper. Aquesta assignatura pot donar el suport i reconeixement que requereix l'adquisició de competències emocionals, realçant a la vegada la seva pròpia importància dins l'educació, creixent ambdues parts fins a obtenir el lloc que li corresponen.

3. Objectius

3.1. Generals

Ressaltar la rellevància d'implantar dins les aules una educació emocional efectiva per aconseguir una educació de qualitat, demostrant a la mateixa vegada la importància d'impartir música a les escoles per dur a terme tasques tan essencials com aquesta. Manifestar la gran relació que tenen les emocions i la música, i així, veure com aquest fet ens pot beneficiar per donar-li més pes a la música com a matèria i impulsar l'educació emocional dins les escoles. D'aquesta manera vull demostrar la necessitat d'adquirir habilitats emocionals, esmentant les característiques essencials que haurien d'obtenir els nostres alumnes, quins recursos podríem utilitzar i de quina manera podríem fer-los arribar perquè l'ensenyament-aprenentatge d'aquest contingut, no prou reconegut, sigui efectiu.

3.2. Específics

- Recerca d'informació sobre que és l'**educació emocional**, quines competències ens aportaria, el pes que té dins l'educació, quin paper hauria de tenir, i com podríem millorar aquesta posició.
- Treball d'investigació sobre la **música**, la seva importància dins el context escolar i tots els aspectes positius que pot aportar als alumnes de primària. Propulsar la seva pràctica fomentant l'interès per la música i exposant els avantatges que ens proporciona.
- Evidenciar la necessitat de l'**educació emocional** dins les aules i de la **música** com a assignatura i la gran connexió que hi ha entre elles. Comprovar amb casos pràctics com la **relació** d'aquests dos aspectes (la música i les emocions) ens pot beneficiar per impulsar ambdues parts dins el sistema educatiu i obtenir una educació de qualitat.

- **Proposta didàctica** que es pugui aplicar dins les aules de primària, amb la intenció de millorar les competències emocionals dels alumnes per obtenir les habilitats de reconeixement i gestió de les emocions, millorant el benestar interpersonal i intrapersonal de cada un.

4. Metodologia

Pel que fa a la metodologia d'aquest Treball de Fi de Grau, en primer lloc, he realitzat una recerca d'informació sobre què és l'educació emocional, com i perquè s'ha de dur a terme i quina és la seva importància dins l'educació. També, es fa una important indagació en diferents articles sobre la música, el seu origen, la seva definició i els beneficis que aporta dins l'àmbit escolar. I, finalment, es fa un esment sobre la gran relació entre ambdues i el treball conjunt que poden realitzar dins les aules. Tota aquesta informació s'extreu a partir de la lectura d'informes i articles d'autors especialitzats en el tema. L'objectiu principal és demostrar la importància d'aquestes dins el sistema educatiu.

Per dur a terme aquesta recerca, he fet servir els cercadors de Google Acadèmic i Dianlet, entre d'altres. La cerca s'ha realitzat a partir de paraules clau com: emocions, educació emocional, intel·ligència emocional, música, educació emocional, origen, etc.

Parlaré també a partir de la meua opinió pròpia extreta arran de la meua curta experiència com a mestre de pràctiques, contrastant aquestes opinions amb la recerca d'informació feta per portar a cap aquest treball.

Finalment, faig una proposta didàctica per tal de demostrar que totes les afirmacions plasmades anteriorment al marc teòric, són les evidències per les quals hem de dur a la pràctica dins les aules d'educació primària el treball conjunt de l'educació musical i l'educació emocional. L'objectiu principal d'aquesta proposta és adquirir competències emocionals a través de la música, i paral·lelament, conèixer i investigar els principals gèneres musicals. Aquesta no s'ha pogut efectuar, per tant, està pensada d'una forma bastant genèrica perquè es puguin realitzar les modificacions que siguin necessàries i adaptar a qualsevol aula on es vulgui fer servir.

5. Marc teòric

5.1. La intel·ligència emocional

Per entendre les intencions d'aquest treball, és important introduir-nos profundament dins un dels conceptes protagonistes que tractarem a fons, la intel·ligència emocional.

Aquest, podríem dir que és una innovació del nostre segle, el qual temps enrere no havia tingut gaire paper dins l'educació, ja que es donava molta més importància a l'adquisició de coneixements teòrics, apresos a través d'uns mètodes altament tradicionals, i a altres tipus d'intel·ligències.

Avui en dia és tota una novetat on la majoria de futurs docents estan interessats a indagar, perquè s'ha pogut conèixer la importància d'aquest. Per entendre millor aquest concepte, en primer lloc, profunditzarem sobre el que s'entén com a intel·ligència i per emocions de manera independent.

La intel·ligència segons Gardner (1983) és "l'habilitat per a resoldre problemes o per a elaborar productes que són d'importància en un context cultural o en una comunitat determinada" (p.4)

Segons aquest autor existeixen diversos tipus d'intel·ligència. Desmuntant la tradicional creença de què la intel·ligència és purament acadèmica i només es pot mesurar amb el coeficient intel·lectual, Howard Gardner va exposar el 1983 la seva teoria sobre les intel·ligències múltiples. Aquesta ens indica que existeixen vuit intel·ligències en total: la intel·ligència lingüística, la intel·ligència lògic-matemàtica, la intel·ligència corporal cinestèsica, la intel·ligència espacial, la intel·ligència naturalista, la intel·ligència intrapersonal, la intel·ligència interpersonal, la intel·ligència musical (Prieto, M. D. M. M., & Manso, M. J. A., 2014, p.106).

Les tres darreres mencionades són les menys reconegudes com a tals i a les que vull donar èmfasi en aquest treball de fi de grau, ja que és necessari que tinguin la mateixa cabuda que la resta dins l'educació per la seva gran funció. Alguns teòrics (Herrnstein i Murray, 1994) assenyalaven que algunes intel·ligències, com la interpersonal i fins i tot la intrapersonal o la musical, eren simplement habilitats de la persona (Prieto, M. D. M. M., & Manso, M. J. A., 2014, p.106).

El seu desenvolupament és verdaderament important per treure-li fruit. Segons Prieto, M. D. M. M., & Manso, M. J. A. (2014) "La inteligencia para Gardner, deja de ser algo inamovible; es algo que puede variar en el tiempo. Si para el autor, la inteligencia es una capacidad, entonces se convierte en una destreza que se puede desarrollar." (p.107).

Per altra banda, les emocions són més complexes de definir, ja que tenen un component que fa que tothom les entengui, però que ningú les defineixi de la mateixa manera, la subjectivitat. Tots coneixem les emocions perquè alguna vegada hem sentit, però cada persona sent d'una manera diferent, i pocs les poden explicar (Palmero, F., 1998, p.167).

Per aquest motiu, existeixen una gran varietat de definicions per descriure les emocions, les quals moltes no tenen gaire relació, i d'altres en tenen molta, depenent de l'àmbit en el qual es basen i del seu grau de precisió (Palmero, F., Guerrero, C., Gómez, C., & Carpi, A, 2006).

També existeixen altres autors que consideren que les definicions que es donen del que és una emoció, estan subjectes a les ideologies de l'època en les que han estat acceptades (Palmero, F., Guerrero, C., Gómez, C., & Carpi, A., 2006).

Palmero, F., Guerrero, C., Gómez, C., & Carpi, A. (2006) afirmen que "Fins avui, la classificació més detallada que coneixem ha estat realitzada per Kleinginna i Kleinginna (1981), els qui recopilen fins a 101 definicions del concepte d'Emoció", aconseguides a partir de diccionaris de Psicologia, així com textos d'"Emoció", "Motivació", "Psicologia Fisiològica" i "Introducció a la Psicologia".

D'aquesta manera, arribam a la conclusió que a causa de la subjectivitat d'aquest concepte, s'han de tenir en compte les diferents categories que podem trobar. Segons Palmero, F., Guerrero, C., Gómez, C., & Carpi, A. (2006): "Les categories en qüestió són les següents: afectiva, cognitiva, basada en l'estimulació exterior, fisiològica, emocional/expressiva, disruptiva, adaptativa, multifactorial, restrictiva, motivacional i escèptica."

Després d'aquest aclariment, a continuació citaré unes quantes definicions redactades per diferents psicòlegs.

Fernández-Abascal, E. G., Rodríguez, B. G., Sánchez, M. P. J., Díaz, M. D. M., & Sánchez, F. J. D. (2010) afirmen que "La Emoción es un proceso psicológico que nos prepara para adaptarnos y responder al entorno. Su función principal es la adaptación que es la clave para entender la máxima premisa de cualquier organismo vivo: la supervivencia." (p.17)

Fernández-Abascal, E., García, B., Jiménez, M. P., Martín, M. D., & Domínguez, F. J. (2011) refereixen que "Las emociones son procesos que se activan cada vez que los organismos detectan algún cambio significativo, lo cual las convierte en un proceso altamente adaptativo, puesto que tienen la propiedad de dar prioridad a la información relevante para nuestra supervivencia.". (p.6)

Segons la psicologia de les emocions, hem de menester quatre elements fonamentals per entendre-la. El primer d'aquests és la presència de canvis fisiològics en les emocions, ja que aquestes tenen una reacció fisiològica en el nostre cos quan, per exemple, ens sentim nerviosos i notam que les nostres pulsacions pugen. El segon aspecte o element és el que podem denominar com afrontament o "tendència a l'acció", pel fet que les emocions normalment provoquen una reacció en nosaltres. El tercer element és el que entenem com a experiència subjectiva del sentiment, quan la ment ens dona senyals que indiquen que estàs sentint qualche emoció. I finalment, el quart element és la interpretació que feim de les nostres emocions a través dels nostres processos cognitius (Fernández-Abascal, E., García, B., Jiménez, M. P., Martín, M. D., & Domínguez, F. J., 2011, p.19-20).

Tenint en compte el que s'entén per intel·ligència i per emocions individualment, podem dir (de manera poc científica), que la intel·ligència emocional es basa en la capacitat de dominar de manera coherent les emocions i la seva correcta gestió.

L'origen d'aquest concepte es remunta al s.XX. Segons Del Valle, I. D., & Castillo, M. Á. S. (2012): "Ya en los años noventa, se define explícitamente la IE con los trabajos seminales de Salovey y Meyer (1990), desarrollándose una teoría y estableciéndose criterios para su medición.". (p.107)

Salovey i Mayer (1990) (citats per Leal, A., & TUTORIAL, O. Y. A., 2011) afirmaven que: "la intel·ligència emocional consistia en l'habilitat de manejar els sentiments i emocions, discriminar entre ells i utilitzar aquests coneixements per a dirigir els mateixos pensaments i accions.". (p.9)

Salovey va construir aquest concepte compost per cinc dimensions principals: el coneixement de les mateixes emocions, la capacitat de controlar-les, la capacitat de motivar-se a un mateix, el reconeixement de les emocions alienes i la capacitat de controlar les relacions (Vílchez, P. S., 2002).

Si anam més enrere en la història, el mateix Sòcrates ens parla en el seu principi «conócete a ti mismo» d'aquest concepte denominat intel·ligències emocional: tenir consciència de les pròpies emocions; reconèixer un sentiment en el moment en què ocorre. Una incapacitat en aquest sentit ens deixa a la mercè de les emocions incontrolades (Leal, A., & TUTORIAL, O. Y. A., 2011, p.9).

Goleman (1995) (citada per Leal, A., & TUTORIAL, O. Y. A., 2011) planteja la clàssica discussió entre cognició i emoció d'una manera nova. Tradicionalment, s'ha associat el cognitiu amb la raó i el cervell, i per extensió amb l'intel·ligent, positiu, professional, científic, acadèmic, masculí, espolíneu, Súper-Jo, etc. Mentre que l'emocional s'ha associat amb el cor, els sentiments, l'Això, el femení, el familiar, la passió, els instints, el dionisiac, etc. És a dir, el racional s'ha considerat d'un nivell superior a l'emocional. (p.7)

Citada per Del Valle, I. D., & Castillo, M. Á. S. (2012): “Más allá de los conocimientos y competencias, el ingrediente adicional necesario para un rendimiento excepcional, parece ser el deseo de utilizar el propio talento. Esto viene dado por los valores de una persona, tales como su filosofía, los motivos inconscientes y los rasgos (Boyatzis y Sala, 2004; Boyatzis, 2006).” (p.109)

D'aquesta manera tornam a evidenciar la importància del desenvolupament d'aquest tipus d'intel·ligència dins les aules perquè es trobi present en els nostres alumnes. És una habilitat que requereix una cultivació igual que la resta.

Y el motiu per el qual és necessari la seva cultivació ve citada a continuació per Del Valle, I. D., & Castillo, M. Á. S. (2012): “ De acuerdo con la opinión popular, la IE incrementa el rendimiento y la productividad, y se ha llegado a argumentar que la IE aporta las bases de competencias importantes en “casi cualquier trabajo”. (Cherniss y Adler, 2000, p. 10)

És a dir, si obtenim una bona intel·ligència emocional, segurament la resta d'aspectes de la nostra vida milloraran considerablement.

5.2. L'educació emocional dins el context escolar

L'educació no només ha de treballar la intel·ligència en coneixements matemàtics històrics i literaris, sinó que ens ha de preparar per a la vida, per afrontar problemes del dia a dia. Per aquest motiu, des de la meua percepció com a estudiant de quart curs del grau d'educació primària, amb set mesos i mig de pràctiques a l'esquena, puc dir a partir de la meua breu

experiència com a mestre, i com alumne, que les habilitats per gestionar les nostres emocions són necessàries per desenvolupar-nos com a ciutadans, per convidaure en societat i dur una vida feliç.

Tal com mencionen Fernández i Mihura (2015):

Educación supone mucho más que el éxito académico; y que la inteligencia de una persona no sólo debe medirse en base a un test de inteligencia o en base a buenos resultados académicos en matemáticas o lengua. Todos tenemos talentos, actitudes y habilidades que nos hacen diferentes y que nos ayudan a comprender y modificar nuestro entorno. (p. 16)

Tenint en compte aquesta afirmació, confirmam que l'educació emocional hauria de tenir més pes dins l'àmbit escolar, deixant de tenir com a protagonistes els mèrits acadèmics. De fet, està comprovat que l'estimulació de la bona gestió d'emocions, ens facilita a l'adquisició d'altres tipus d'intel·ligències.

Potenciar la expresión emocional en el aula o el recinto académico (ej., aprender a expresar y entender las emociones propias, reconocer las emociones de los demás) complementaría el desarrollo cognitivo (ej., lógico-matemático, lingüístico, espacial) porque fijaría cualidades como la motivación o la responsabilidad hacia el acto de aprender. (Albornoz, Y., 2009, v.13, n.44)

En les mateixes aules podem veure com alumnes que es troben en situacions personals complicades, desenvolupen estats d'ànims i emocions que condicionen tot el seu aprenentatge. Ser amo de les nostres emocions, saber manejar-les, i tenir una estabilitat, permet que tots els aspectes de la nostra vida segueixin el seu curs. Una vegada aquest es desestabilitza i perdem el control, probablement cap dels nostres aprenentatges funcionaràn. Per tant, a un infant li ocorre el mateix, quan no es troben en situacions emocionals bones, el seu aprenentatge cognitiu, social, afectiu, i qualsevol altre, deixa de funcionar correctament.

L'educació emocional encara no ha arribat a les nostres aules com a matèria ordinària, encara que la intel·ligència emocional és igual d'important d'adquirir que la cognitiva. Però a pesar d'aquesta situació, és possible treballar-la i dur-la a terme.

Conjuntament amb altres autors com Vílchez, P. S. (2002) considerem que l'educació emocional hauria d'integrar-se dins el currículum de forma programada, com la resta d'accions

educatives, amb la intenció de millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge. La LOGSE (1990), ja incità aquest tipus d'intervencions quan destacava el perfil social davant del cognitiu en els alumnes, proposava com a objectiu aconseguir la màxima autonomia dels nens i destacava la integració de valors que requereixin un correcte desenvolupament emocional. (p.112)

Actualment, amb la LOMCE, a més d'aquests aspectes, destaca la importància de treballar cooperativament per desenvolupar competències socials i cíviques, el que suposa un domini de les emocions pròpies i un respecte cap a la dels altres.

A continuació citaré alguns aspectes d'un dels programes que es podrien dur a terme dins el currículum per treballar l'educació emocional, amb el qual jo personalment estic totalment a favor. Aquests estan extrets de Goleman, D. (1997, pp. 402 y ss.), citat per Vílchez, P. S. (2002) el qual destaca *El currículum de Self Science*, marc que té com a objectius els següents:

Educación de los sentimientos, tanto los propios como los que se corresponden con el ámbito de las relaciones. Elevar el nivel de competencia emocional, desarrollo social, habilidades vitales, aprendizaje social y emocional. Cooperación y trabajo colaborativo. Evitación de conflictos y resolución de desacuerdos, control de las emociones. (p.113)

Com a components fonamentals esmenta la consciència d'un mateix, la presa de decisions personals, el domini dels sentiments, manejar l'estrès, l'empatia, les comunicacions, l'obertura, la intuïció, l'autoacceptació, la responsabilitat personal, l'assertivitat, la dinàmica en grup i la resolució de conflictes. (p.114)

Dins una aula ens apareixen una gran quantitat de situacions amb els nostres alumnes que ens permeten cultivar l'educació emocional. Des d'un joc en el qual es guanya o es perd, fins a un treball en equip en el qual han de compartir, passant per molts d'altres.

Aquest autor, Vílchez, P. S. (2002) , en el seu article *Evolución de los conceptos sobre inteligencia. Planteamientos actuales de la inteligencia emocional para la orientación educativa*, esmenta un estudi en el qual varen dur a terme avaluacions de programes d'aprenentatge social i emocional a distintes escoles i universitats del món (Califòrnia, Washington, Nova York). Destaca de cada una d'elles els resultats que varen observar en els alumnes. Alguns aspectes importants són: la millora de les habilitats cognitives, millora de la

resolució de conflictes, millor benestar emocional personal, empatia cap als altres i millora de les relacions socials, tant amb la família com amb els amics i l'escola. (p.114-118)

Aquesta és una evidència més que ens confirma el gran nombre de beneficis que aportaria una bona educació emocional, ja que una bona gestió de les emocions fa que millorin la resta d'aspectes de la vida d'una persona. Per tant, afavoreix al desenvolupament personal dels alumnes i al seu creixement com a éssers cívics i competents dins la societat.

5.3 L'origen de la música

L'origen de la música va ser durant molt de temps una composició de mites, suposicions, hipòtesis i teories imaginatives que feien els filòsofs i autors, temps enrere. El coneixement de la procedència de la música ha suposat una immensa investigació basada en fets poc científics. Des del segle XVIII, va haver-hi autors com Rousseau que consideraven que la música era fruit de l'emotivitat de la parla poètica. Altres, com Charles Darwin, opinaven que la música provenia del cant amorós dels ocells. Richard Wallascheck i Karl Bücher remunten l'origen de la música al so primitiu dels tambors. I, finalment, Stumpf defensà la teoria de que la música va sorgir a partir de la comunicació a grans distàncies dels primitius (Mendívil, J., 2013).

A mitjans del segle XX, totes aquestes teories que en el seu temps havien estat considerades com a científiques, varen perdre vigència a causa de la inclinació ideològica que es podia detectar en cada una d'elles. Des d'aquest moment, l'etimologia ha desconfiat d'aquestes premisses (Mendívil, J., 2013).

L'origen de la música continua essent un gran misteri, però amb el pas del temps i amb l'ajuda de la ciència (arqueòlegs i investigadors) hem aconseguit evidències científiques que ens ajuden a crear teories més sòlides sobre com va sorgir aquesta. Existeixen musicòlegs i etnomusicòlegs que consideren que el seu origen és purament cultural, a causa de la gran varietat d'àmbits i fenòmens musicals que existeixen. Per tant, trobam creences diferents sobre que és la música segons la cultura que la denomina (Leongómez, J. D., 2015). De fet, molts acadèmics usen el terme músiques en comptes de música, per a distingir la peculiaritat d'aquests fenòmens dins de cada cultura (Cross, 2003)(Citat per Leongómez, J. D., 2015, p.79).

Segons Lago, P., una de les definicions més simples que coneixem és la que feien servir molts dels nostres mestres: “ El arte de combinar el sonido, el silencio y el ritmo” (Lago, P., 2005).

Tenint en compte això, podem veure que ni el seu origen ni el que s'entén purament per música es pot concloure com una teoria o una definició universal. Pel que fa a la definició, en la meua opinió (formada pel que he pogut entendre després de la lectura de diferents articles i les mateixes vivències), la seva variació segons la cultura podria ser degut a la personificació que realitza cada persona de la música. Aquesta remou a cada un segons els seus gusts o preferències, el seu estat d'ànim i les seves vivències passades, entre molts altres aspectes.

Com bé consideren molts autors, la música és, en gran manera, el llenguatge de l'ànima. És una forma d'expressar sentiments, pensaments, ideologies, etc. Pot considerar-se un llenguatge poètic en essència. És d'aquesta definició d'on partiré per treballar la música en aquest treball.

5.4. La música com a matèria

Si demanam a qualsevol persona per a què serveix la música, segurament respondrà dient que serveix per divertir-se i passar una bona estona. Pot ser per aquest motiu pel qual, durant molt de temps, se li ha llevat importància a l'aprenentatge d'aquesta assignatura.

La necessitat d'impartir l'assignatura de música ha estat qüestionada sempre dins l'educació primària, dubtant de la seva contribució en la formació personal i cognitiva d'un nin. La realitat és molt distinta, ja que la música influeix en molts aspectes importants de la nostra vida. La resposta a la gran pregunta de per què s'ha d'incloure la música com a matèria i per a què ens serveixen els continguts musicals dins l'educació, ve donada a la següent citació.

Com bé expliquen Álvarez, T., Bertran, C., Álvarez, A. T., Bertran, C., Caballero, A., Cebrián, A., & Gómez, L.:

El principal aspecto de defensa de la educación musical recae en el convencimiento de que su aprendizaje, así como el tratamiento del resto de disciplinas artísticas, comporta una mejora en los resultados del resto de asignaturas escolares. (2016, p.55)

Com bé expliquen, la música no s'ha d'abordar només des d'un àmbit professional i de manera opcional, sinó que s'ha de treballar des de la formació general de l'individu, ja que forma part d'un àmbit d'intervenció pedagògica que ens ajuda a desenvolupar destreses, habilitats, coneixements i actituds del desenvolupament personal, com per exemple, les emocions (López, J. M. T., & Matos, S. L., p. 43, 2009).

De fet, si ens remuntam temps enrere, en l'antiga Grècia, a l'època clàssica, l'educació a través de la música era un privilegi del qual només els més afortunats podien gaudir. A més, la seva capacitat afectiva i ètica era el que feia que l'educació a partir de la música fos considerada una activitat prioritària pels nens (Quintiliano, A., 2016). Aquestes afirmacions ens diuen que la música ja va ser considerada i reconeguda pel seu gran poder comunicatiu, educatiu i afectiu, en qualque moment de la història.

Les oportunitats de practicar les arts a una edat primerenca brinden components valuosos de l'educació: expandeixen la imaginació i promouen el pensament flexible, perquè constitueixen la capacitat de desenvolupar activitats creatives i una fortalesa i disciplina constants, al mateix temps que reafirmen la confiança en els alumnes. L'art en qualsevol de les seves manifestacions, permet la comunicació universal, en la qual tots comprenen, aprecien i expressen d'alguna manera sentiments i emocions. A través del llenguatge artístic sense paraules (però amb la participació dels sentits estètics i altres camps del saber) s'estableix una proximitat a altres aspectes de la humanitat. (Casas, M. V., 2001, p.197)

Respecte al marc legislatiu, l'assignatura de música es va introduir a la Llei General d'Educació del 1970. A partir d'aquest moment se li va donar lloc a la música com a matèria, ja que abans d'aquesta llei, encara no havia tingut cap presència dins l'educació. L'any 2016 es va aprovar la LOMCE, i l'assignatura de música va disminuir les seves hores lectives a causa que la seva presència va passar a ser optativa. (Álvarez, T., et. al., 2015)

Segons el darrer decret aprovat el 2 de març de 2022, pel misteri d'educació i formació professional, actualment al currículum, la música es troba dins l'àrea d'educació artística, conjuntament amb la plàstica.

El área de Educación Artística involucra las dimensiones sensorial, intelectual, social, emocional, afectiva, estética y creativa, y promueve el desarrollo de la inteligencia, el pensamiento creativo y visual, así como el descubrimiento de las posibilidades derivadas de la recepción y la expresión cultural. (BOE, 2022, Num 52. Pág. 244309)

El que vol dir que avui en dia es troba necessari per al desenvolupament integral de l'individu.

Nuestra sociedad, en las últimas décadas, ha aprendido a valorar el hecho musical como parte de la oferta cultural (Small, 2006; merrian, 2008; hennion, 2002, referenciat per , Touriñán López, J. M., & Longueira Matos, S., 2010).

Encara que la música té un espai dins el currículum d'educació primària igual d'important que la resta de matèries, no existeix el mateix nombre de teories del desenvolupament sobre les quals se sustenten les pràctiques de l'ensenyament. En canvi, per exemple, per a l'ensenyament de les matemàtiques, existeixen un gran nombre de programes d'ensenyament basats únicament en els principis de Piaget. El que ens fa falta dins l'àrea de música és un programa que indiqui als mestres com ha d'aprofitar aquest àmbit per treure el seu màxim profit. Com he mencionat reiterades vegades, la música afavoreix al desenvolupament personal i cognitiu de les persones (Hargreaves, D. J., 1998).

A més, per aprofitar aquests avantatges que ens proporciona l'educació emocional, requerim programes amb un marc conceptual i una fonamentació que suporti l'opinió de diferents grups de pressió. (Keith Swanwick, 1979, pp. 5-6) (Citat per Hargreaves, D. J., 1998).

5.5. Relació entre la música i les emocions

Per a molts autors de diferents articles, la música és considerada un llenguatge. Ens pot servir d'eina per identificar i expressar les nostres emocions, la qual cosa ens permet treballar-les.

La música como lenguaje, (Levitin, D.J. & V. Menon, 2003) le habla incluso a los que no están prestando atención. Estas cualidades emocionales ya están expuestas desde sus inicios en la filosofía occidental. (Alaminos-Fernández, A. F. Vol. 9, n.o 1, 2014)

El fet que la música afecta directament a les nostres emocions i remou els nostres sentiments, és una evidència difícil de rebatre, ja que tots nosaltres hem experimentat com el tempo d'una cançó, o el seu ritme, ens han remogut sentiments, tant d'alegria com de tristesa, entre molts d'altres.

Tal com menciona Cabrera, I. M (2013) al seu article *Influencia de la música en las emociones: una breve revisión*, aquest fet es troba present dins la nostra societat des de temps remots. Els grans filòsofs com Pitàgores, Aristóteles i Platon, ja feien servir els beneficis de la música per tal de tractar les emocions, dominar-les, i aconseguir un bon equilibri de la ment.

“Hace 2500 años, Pitágoras utilizaba ciertas escalas y acordes para lograr el equilibrio mental, recetaba a sus alumnos determinadas melodías para armonizar estados de ánimo negativos o para aliviar las preocupaciones, el desánimo o la ira. Aristóteles no

tardó en descobrir que las melodías y los ritmos de la flauta fortalecían el cuerpo, la mente y el espíritu, y Platón sostenía que la música cumplía para el alma lo que la gimnasia para el cuerpo. Entre tanto, Descartes consideraba que el sonido de la música tenía como fin el deleite y la provocación de diversas pasiones (citados todos en Schweppe & Schweppe, 2010).” (Cabrera, I. M., 2013, p.35)

És bastant comú escoltar situacions en el nostre voltant on amics o familiars, en moments trists o difícils, opten per escoltar música que acompanya a aquests sentiments. O al contrari, en situacions alegres posar música per celebrar-ho, cantar i ballar. Evidentment, aquest fenomen actua de qualque manera en el nostre cervell alimentant les nostres emocions. Jauset (2008) afirma que:

Se ha observado que al escuchar alguna música agradable, se pueden activar sustancias químicas en el Sistema Nervioso Central, estimulándose la producción de neurotransmisores como la dopamina, las endorfinas y la oxitocina, experimentándose un estado que favorece la alegría y el optimismo en general (Citad per Cabrera, I. M., 2013, p.35).

Avui en dia, dins la nostra societat, l'expressió dels sentiments i les emocions és una acció que majoritàriament es troba reprimida, pel fet que pensaran o que diran. Descubrim una gran falta d'empatia en els éssers humans del nostre segle. Les crítiques són abundants d'uns a altres, i a la mateixa vegada, de cada pic trobam que la sensibilització creix desenfrenadament.

Precisament la música, és una eina que ens pot ajudar a identificar les nostres emocions i canalitzar-les, i de la mateixa manera, exterioritzar-les. Ens ajuden a expressar tots aquells sentiments que potser es trobaven reprimits per qualque motiu.

Al parecer, estas sensaciones ayudan a la movilización de información de carácter inconsciente que genera cambios en la actividad neuronal, facilitando la expresión de emociones, la descarga de sentimientos e impulsos reprimidos o incluso el brote emocional de conflictos o situaciones traumáticas (Betes de Toro, 2000). (Citad per Cabrera, I. M., 2013)

També és important destacar que la música pot generar sensacions distintes depenent de la persona que l'escolta, ja que s'han de tenir en compte molts de factors individuals: l'estat

d'ànim d'aquella persona en aquell moment, el seu passat, etc. Per tant, com diu Cabrera, I. M. (2013), els estímuls musicals no són homogenis.

Per aquest motiu, consider que la música podria ser una eina molt beneficiosa quant a l'aprenentatge de la gestió de les nostres emocions. Molts de nosaltres ens trobam en situacions en les quals ni tan sols sabem reconèixer el que sentim. Consider vertaderament important el fet de saber identificar i gestionar les nostres emocions pel nostre benestar, i està demostrat que la música té una gran influència en aquestes. De la mateixa manera, estic recalcant el gran paper que té la música dins l'educació, ja que ens pot ajudar a enfortir la nostra intel·ligència emocional, i no només això, sinó donar-li la importància que li pertoca, a la mateixa vegada que destaca la seva mateixa.

6. Proposta didàctica

Aquesta unitat didàctica està dirigida al 2n cicle d'educació primària (3r o 4t curs). Tenint en compte que no he tingut l'oportunitat de posar-la en pràctica, es pretén crear una proposta que es pugui treballar en qualsevol grup, tractant tota mena de necessitats (tant específiques com més generals) que puguem trobar dins una aula. A més, amb les adaptacions requerides, es podria adaptar a cursos més baixos o més alts, o a alumnes amb necessitats especials.

Aquesta està dividida en dues parts. La primera part consta de dues sessions on es pretén treballar què són les emocions, quines emocions podem sentir i com les podem reconèixer, a través de la música, d'una forma més generalitzada com a introducció de la unitat. I a més, identificarem quins són els elements de la música que ens fan sentir aquestes.

A la segona part, ens centrarem en la gestió correcta de cada una d'aquestes emocions per conèixer en societat de manera cívica i la resolució de conflictes interns. A més, cada una d'aquestes emocions estaran relacionades amb un gènere musical popular, donant a conèixer cada un d'ells i les seves característiques principals, com són l'origen, els instruments comuns, el ritme, l'altura, la distància, etc. L'estructura d'aquestes sessions serà la mateixa, però el contingut que es treballarà serà completament diferent. Finalment, concloure'm la unitat amb dues sessions que recullen tot el cultivat a les classes anteriors i introduïm el teatre com a representació.

Pel desenvolupament d'aquesta proposta, he elegit com a fil conductor la pel·lícula *Inside out* de Disney. Faré servir els seus personatges protagonistes (Alegria, Tristesa, Ira, Por i Fàstic)

com també protagonistes d'aquesta unitat. A més, farem servir com a recursos alguns fragments de la pel·lícula, i com a opcional, es proposa la reproducció completa d'aquesta per concloure la unitat.

6.1. Objectius

- Conèixer els gèneres principals de la música.
- Comprendre les diferents parts i característiques que componen una peça musical.
- Identificar i gestionar les emocions principals.
- Interioritzar les cançons i expressar sentiments a través de la interpretació (dansa i teatre).

6.2. Continguts

Respecte als continguts que es treballen en aquesta unitat didàctica, partint del Currículum d'Educació Primària de les Illes Balears (GOIB, 2022), són els següents:

BLOC 1. ESCOLTA

- Qualitats del so: timbre, altura, intensitat i durada.
- Curiositat per descobrir i gaudir d'audicions musicals breus, de diferents estils i cultures.

BLOC 2. INTERPRETACIÓ MUSICAL

- Iniciació en el reconeixement i classificació d'instruments acústics i electrònics i segons la família.
- Assumpció de responsabilitats en la interpretació individual i en grup i respecte per les aportacions pròpies i les dels altres.

BLOC 3. LA MÚSICA, EL MOVIMENT I LA DANSA

- Pràctica de tècniques bàsiques del moviment i jocs motors, acompanyats de seqüències sonores, cançons i peces musicals, i interpretació de danses senzilles.
- Invenció de coreografies per a cançons i peces musicals relacionades amb l'entorn més proper als infants, com a interiorització de la forma de la música.
- Interpretació col·lectiva, de jocs ballats, cançons, danses infantils o populars.

6.3. Competències

Les competències clau que es pretenen treballar en aquesta unitat didàctica s'han extret a partir del Currículum d'Educació Primària de les Illes Balears (GOIB, 2022):

- **Competència de consciència i expressions culturals:** Es posa èmfasi en el coneixement del codi artístic que ens proporciona la música, per expressar diferents pensaments i transmetre emocions. D'aquesta manera ajudam als alumnes a iniciar-se en la percepció i la comprensió del món que els envolta i a ampliar les seves possibilitats d'expressió i de comunicació amb els altres.
- **Competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor:** Actuaran amb autonomia a través de la creativitat, mostrant iniciativa i coneixent diferents possibilitats i solucions diverses. Es treballa l'exploració, la planificació prèvia, la demanda d'un esforç per assolir resultats originals, l'elecció de recursos segons la intencionalitat expressiva, entre d'altres.
- **Competències socials i cíviques:** Es treballarà cooperativament de manera regular, el que contribueix a l'assumpció de responsabilitats, seguiment de normes i instruccions, cura i conservació de materials i instruments, el compromís amb els altres i el respecte i acceptació cap als companys.
- **Competència d'aprendre a aprendre:** S'afavoreix l'exploració sensorial de sons i peces musicals, indagant en el que ens produeixen i es fa una reflexió amb el fi de saber com utilitzar aquests coneixements en situacions diferents.
- **Competència digital:** Donarem pas a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a eina per mostrar processos relacionats amb la música.
- **Competència lingüística:** Treballarem aquesta competència a partir de les cançons, les dramatitzacions senzilles i els debats, on poden adquirir nou vocabulari i desenvolupar capacitats relacionades amb la parla.

6.4. Metodologia de la proposta

Aquesta proposta didàctica no se centrarà en una única tipologia. En primer lloc, es basarà en els interessos dels nins i en l'entorn més proper d'aquests. Tenint en compte que tractarem un tema que es troba en el seu dia a dia, es pretén que aquestes sessions siguin tan vivencials com sigui possible, recreant situacions quotidianes que es puguin donar en la vida real.

L'alumne sempre serà el protagonista del seu procés d'ensenyament-aprenentatge i el mestre o mestra adoptarà el paper de guia. Es treballarà molt la conversa i el debat guiat, on els alumnes podran expressar de forma completament lliure els seus pensaments i les seves creences sobre els temes tractats. A més farem feina a partir dels coneixements previs que trobem a l'aula.

També es farà servir molt la metodologia cooperativa, on els nins hauran d'aprendre a fer feina en grup, arribar a acords amb els companys, respectar l'opinió de la resta i empatitzar amb les emocions i pensaments d'aquests. D'aquesta manera, incitam a la inclusió de tots els alumnes, a què formen part d'un grup i, més generalment, al desenvolupament de la competència social.

Aquestes activitats cerquen afavorir l'autonomia i el pensament crític, a més de millorar les capacitats comunicatives i expressives dels alumnes.

6.5. Temporalització

Aquesta proposta didàctica constarà d'un total de 8 sessions. Cada una d'elles tindrà una temporalització de 50 min aproximadament.

6.6. Sessions

SESSIÓ 1. QUÈ SENTIM?			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none">- Conèixer què són les emocions.- Identificar les emocions a partir de cançons.- Elements d'una cançó o peça musical.		
Agrupacions	Grup classe	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none">- Ordinador per reproduir les cançons		

	<ul style="list-style-type: none"> - Fitxa per relacionar la cançó amb una emoció (Annex 1) - Llapis - Goma
<p>Descripció</p>	<p><u>Introducció a la unitat:</u> En aquesta primera sessió començarem iniciant una conversa per identificar quins són els coneixements previs que tenen els nostres alumnes sobre les emocions i la relació amb la música. Aquesta conversa serà guiada pel mestre amb preguntes com: Què són les emocions? Quins tipus d'emocions hi ha? Com actuem quan sentim una emoció o una altra? La música transmet emocions? Aquest debat tindrà una durada d'uns 15 min aproximadament, depenent de la participació i els coneixements previs dels alumnes.</p> <p>1) Tot seguit iniciarem l'activitat. En aquesta escoltarem una sèrie de cançons o peces musicals. Cada una d'elles és elegida segons el tipus de sentiment que pot transmetre a l'alumne, encara que podem trobar que a un alumne li sorgesqui una emoció diferent que a la d'un altre, el qual és completament normal. Però això elegirem les emocions més generals i comuns que són les que treballarem en endavant. Un exemple de repertori de cançons que podríem utilitzar és el següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alegria: ▶ Billy Joel - Uptown Girl (Audio) - Tristesia: ▶ R.E.M. - Everybody Hurts (Official Music Video) - Ira: ▶ Beethoven · Sinfonía n.º 5 · Completa. - Por: ▶ Jaws Theme - Rebuig: ▶ John Cage: Music of Changes (1951) <p>Els alumnes posaran el cap damunt la taula i tancaran els ulls per tal que es concentrin amb el que estan</p>

sentint.

Aquests disposaran d'una fitxa amb unes imatges (emojis) que representen aquestes emocions. Si a la cançó número 1 han sentit tristesa, encerclaran o acoloriran la casella de l'emoji que representa aquella emoció que han sentit a la filera que indica cançó 1. I així ho faran amb cada una de les cançons (Fitxa: Annex 1).

- 2) Una vegada escoltades totes les cançons, posarem en comú com a grup classe el que han sentit en cada cançó. Anirem mencionant per ordre les cançons escoltades i els alumnes aixecaran la mà per comentar quina emoció els hi ha tramès i justificar per què. D'aquesta manera identificarem quins són els elements musicals que ens fan sentir una emoció i coneixerem que compon una peça musical o cançó (ritme, entonació, greu o agut...). Els elements principals que treballarem són els següents:

- Intensitat: fort o suau.
- Altura: greu o agut.
- Durada: llarga, curta.
- Timbre.

Es farà una posada en comú anotant en la pissarra totes les emocions sorgides.

Per concloure, posarem un petit vídeo de you tube de 2 minuts on presentarem les emocions més comunes amb personatges de la pel·lícula *Inside out*. En aquest es reproduïxen diferents escenes de situacions que viu la protagonista, que li provoquen cada una de les emocions treballades amb una banda sonora que acompanya. Els alumnes, en grup classe, aniran identificant el nom de l'emoció que sorgeix a cada fragment del vídeo, els quals es troben iniciats amb la frase "how is she feeling?". A més,

	<p>analitzaran la banda sonora que trobem a cada escena. Les conclusions que treguin les anirem posant en comú després de cada fragment.</p> <p>Vídeo:</p> <p>▶ Atividade sobre os sentimentos com o filme Divertida...</p>
--	---

SESSIÓ 2. ANALITZAM LA MÚSICA			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Profunditzar en els elements que conté la música. - Treballar de manera cooperativa. - Comprensió i respecte cap a l'opinió dels companys. 		
Agrupacions	Grups cooperatius	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Chromebook - Cartolines - Retoladors - Llapis - Goma 		
Descripció	<p>En aquesta segona sessió la intenció és profunditzar en els elements musicals que formen una cançó.</p> <p>1) Els alumnes es disposaran en grups de 5 persones. A cada grup se li assignarà una cançó o peça musical que representi una emoció en concret i una cartolina Din A3 amb un parell de retoladors. Un exemple de repertori de cançons que podríem utilitzar és el següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alegria: ▶ I'm a Believer - The Monkees - Tristesa ▶ Coldplay - Fix You (Lyrics) - Por: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Marcha Fúnebre - Frédéric François Chopin [GU] - Ira: 		

 Disturbed - Down With The Sickness [Official ...

- Fàstic:

 John Cage: Daughters of the Lonesome Isle (19...

L'objectiu del grup de treball és analitzar la cançó que se'ls ha assignat, identificar quin o quins sentiments els transmet i extreure els elements de la cançó que els han fet sentir aquesta emoció (instruments utilitzats, els ritmes que usen, si existeixen acceleracions, els rangs d'altura, les veus...). Cada alumne farà servir el seu Chromebook amb els seus auriculars per tal que puguin escoltar la cançó assignada sense que se superposin els sons dins l'aula. Tots els sentiments que sorgeixin hauran de ser acceptats i compresos per la resta de companys, ja que es podrà observar que no tothom sent el mateix davant una melodia, per tant, treballarem la comprensió. A la cartolina hauran de posar com a títol el sentiment o sentiments que els hi ha produït aquesta cançó, i abaix (en guionets o escampats per la cartolina) hauran d'escriure o representar els elements que conté aquesta cançó i que els hi produeix aquella emoció. Són lliures de dibuixar qualsevol element que reconeguin, o representar-ho com millor considerin (Annex 2).

2) Una vegada tots els grups hagin realitzat el seu mural dels sentiments, aquests tindran 5 min per exposar als seus companys l'emoció que han identificat i els elements que els hi han conduït a aquesta conclusió. Per aquesta segona activitat hauran d'elegir un representant i els companys podran intervenir en l'explicació si troben oportú. Després de cada exposició assignarem a cada mural un personatge de la pel·lícula *Inside out* (del revés) (Annex 3), que

	<p>representi l'emoció de cada mural.</p> <p>D'aquesta manera tots els alumnes compartiran els seus coneixements de la seva emoció i el grup- classe podrà conèixer els elements de la música que poden produir cada sentiment.</p> <p>3) Finalment, penjarem els murals creats pels alumnes a la paret de l'aula, ja que a les següents sessions els anirem completant amb més elements.</p>
--	---

SESSIÓ 3. ALEGRIA. COUNTRY			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Profunditzam en l'emoció de l'alegria - Coneixem el gènere country - Identificam les característiques del country i els seus elements principals. - Debatem sobre situacions que ens produeixen alegria i com les gestionam 		
Agrupacions	<p>Grup classe</p> <p>Grups cooperatius</p>	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador - Fitxa - Llapis - Goma - Targeta personatge 		
Descripció	<p>En aquesta sessió començarem la segona part de la unitat didàctica, on relacionarem una emoció amb un gènere musical en concret. Cal especificar que s'aclarirà que cada gènere pot transmetre diferents sentiments, ja que no depèn tant d'aquest aspecte, sinó de les característiques explicades i reconegudes a la darrera sessió: ritme, acceleracions, distancia, intensitat, tons greus o aguts, etc.</p>		

Per tant, en aquesta sessió profunditzarem en l'alegria i coneixerem el gènere country.

- 1) Reproduïrem tres cançons del gènere country: una que transmet alegria (protagonista) ([▶ Rio Verde](#)) una que transmet tristesa ([▶ Yo Me Rindo](#)), i una que transmet por ([▶ Evil Ways \(Justice Mix\)](#)). Es reproduiran fragments curts de 30 segons. Els alumnes podran moure's i ballar per l'aula segons el que aquesta música els hi transmet. Tot seguit ens col·locarem en cercle a terra i presentarem el personatge d'aquesta sessió, ALEGRIA. En grup classe, a partir de preguntes plantejades pel professor que guiarà la conversa, identificarem quina ha estat la cançó que ens ha transmès alegria o sentiments similars i quins són els elements de la cançó que ens fan sentir aquesta emoció.
- 2) A continuació, els hi plantejarem als alumnes que pensin situacions en les quals se sentin feliços i alegres, i els hi demanarem com gestionen aquesta situació. Compartirem pensaments i treballarem l'empatia cap als altres, ja que no tothom se sent feliç a la mateixa situació.
- 3) Tot seguit, dins la mateixa conversa, identificarem el gènere al qual pertanyen les peces musicals i les característiques d'aquest, el Country. Conversarem a partir dels coneixements previs dels alumnes i de la informació que proporcionarà el mestre sobre quin origen té, quins instruments predominen, etc. Anotarem les dades més importants a la pissarra.
- 4) Per concloure la sessió, els alumnes s'organitzaran per grups cooperatius de 4 o 5 persones, i hauran de completar una fitxa (Annex 4) on hauran d'emplenar

	<p>les caselles de la taula respecte al gènere treballat i les seves característiques, i les situacions que ens produeixen alegria conjuntament amb les estratègies comentades per gestionar-les. (Aquesta fitxa serà la mateixa a les següents sessions). Per dur a terme aquesta activitat podran utilitzar el Chromebook per fer una recerca d'informació i completar aspectes que demana la fitxa. Una vegada acabades les fitxes, les penjarem al mural de l'alegria, baix un nou subtítol anomenat <i>Country</i>, i conjuntament amb el nou personatge conegut, Alegria.</p>
--	---

SESSIÓ 4. TRISTESA. JAZZ			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Profunditzam en l'emoció de la tristesa - Coneixem el gènere del jazz. - Identificam les característiques de la música jazz i els seus elements principals. - Debatem sobre situacions que ens produeixen tristesa i com les gestionam. 		
Agrupacions	Grup classe Grups cooperatius	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador - Fitxa - Llapis - Goma - Targeta personatge 		
Descripció	<p>En aquesta sessió els protagonistes seran el gènere del jazz i el personatge Tristesa.</p> <p>1) Reproduïrem tres cançons de jazz que ens produiran tres sentiments diferents: tristesa (protagonista) (</p>		

([Endless Mind](#)) , alegria ([Modern Jazz Samba](#)) i tranquil·litat ([That Second Kiss](#)). Es reproduiran fragments curts de 30 segons. Els alumnes podran moure's i ballar per l'aula segons el que aquesta música els hi transmet. Tot seguit ens col·locarem en cercle a terra i presentarem el personatge d'aquesta sessió, TRISTESA. En grup classe, a partir de preguntes plantejades pel professor que guiarà la conversa, identificarem quina ha estat la cançó que ens ha transmès tristesa o sentiments similars i quins són els elements de la peça musical que ens fan sentir aquesta emoció.

- 2) A continuació, els hi plantejarem als alumnes que pensin situacions en les quals se sentin tristes, amb baixos ànims, i els hi demanarem com gestionen aquesta situació. Compartirem pensaments i treballarem l'empatia cap als altres, ja que no tothom se sent trist a la mateixa situació.
- 3) Tot seguit, dins la mateixa conversa, identificarem el gènere al qual pertanyen les peces musicals i les característiques d'aquest, el jazz. Conversarem a partir dels coneixements previs dels alumnes i de la informació que proporcionarà el mestre sobre quin origen té, quins instruments predominen, etc. Anotarem les dades més importants a la pissarra.
- 4) Per concloure la sessió, els alumnes s'organitzaran per grups cooperatius de 4 o 5 persones, i hauran de completar una fitxa (Annex 4) on hauran d'emplenar les caselles de la taula respecte al gènere treballat i les seves característiques, i les situacions que ens produeixen tristesa conjuntament amb les estratègies comentades per gestionar-les. (Aquesta fitxa serà la

	<p>mateixa a les següents sessions). Per dur a terme aquesta activitat podran utilitzar el Chromebook per fer una recerca d'informació i completar aspectes que demana la fitxa. Una vegada acabades aquestes, les penjarem al mural de la tristesa, baix un nou subtítol anomenat <i>Jazz</i>, i conjuntament amb el nou personatge conegut, Tristesa.</p>
--	---

SESSIÓ 5. POR. MÚSICA CLÀSSICA			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Profunditzam en l'emoció de la por. - Coneixem el gènere clàssic. - Identificam les característiques de la música clàssica i els seus elements principals. - Debatem sobre situacions que ens produeixen por i com les gestionam. 		
Agrupacions	<p>Grup classe</p> <p>Grups cooperatius</p>	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador - Fitxa - Llapis - Goma - Targeta personatge 		
Descripció	<p>En aquesta sessió els protagonistes seran el gènere clàssic i el personatge Por.</p> <p>1) Reproduïrem tres cançons del gènere clàssic que ens transmeten tres emocions diferents: por (protagonista) (▶ K. 527 Mozart Don Giovanni, Overture), tristesa (▶ CLAUDE DEBUSSY: CLAIR DE LUNE) i alegria (▶ STRAUSS Radetzky March - "The President's ...</p>		

). Es reproduiran fragments curts de 30 segons. Els alumnes podran moure's i ballar per l'aula segons el que aquesta música els hi transmet. Tot seguit ens col·locarem en cercle a terra i presentarem el personatge d'aquesta sessió, POR. En grup classe, a partir de preguntes plantejades pel professor que guiarà la conversa, identificarem quina ha estat la cançó que ens ha transmès por o sentiments similars i quins són els elements de la peça musical que ens fan sentir aquesta emoció.

- 2) A continuació, els hi plantejarem als alumnes que pensin situacions en les quals senten por o sensació de perill, i els hi demanarem com gestionen aquesta situació. Compartirem pensaments i treballarem l'empatia cap als altres, ja que no tothom sent por a la mateixa situació. És important donar èmfasi a aquesta emoció, perquè és bastant predominant en els infants. A més, els hi proporcionarem estratègies o alternatives per tractar aquest sentiment.
- 3) Tot seguit, dins la mateixa conversa, identificarem el gènere al qual pertanyen les peces musicals i les característiques d'aquest. Conversarem a partir dels coneixements previs dels alumnes i de la informació que proporcionarà el mestre sobre quin origen té, quins instruments predominen, etc. Anotarem les dades més importants a la pissarra.
- 4) Per concloure la sessió, els alumnes s'organitzaran per grups cooperatius de 4 o 5 persones, i hauran de completar una fitxa (Annex 4) on hauran d'emplenar les caselles de la taula respecte al gènere clàssic i les seves característiques, i les situacions que ens produeixen por conjuntament amb les estratègies comentades per gestionar-les. Per dur a terme aquesta

	<p>activitat podran utilitzar el Chromebook per fer una recerca d'informació i completar aspectes que demana la fitxa. Una vegada acabades aquestes, les penjarem al mural de la por, baix un nou subtítol anomenat <i>Música clàssica</i>, i conjuntament amb el nou personatge conegut, Por.</p>
--	--

SESSIÓ 6. IRA. ROCK			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Profunditzam en l'emoció de la ira. - Coneixem el gènere rock. - Identificam les característiques del rock i els seus elements principals. - Debatem sobre situacions que ens produeixen ira i com les gestionam. 		
Agrupacions	<p>Grup classe</p> <p>Grups cooperatius</p>	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador - Fitxa - Llapis - Goma - Targeta personatge 		
Descripció	<p>1) Reproduïrem tres cançons del gènere rock: una que ens transmet la IRA (protagonista) (Battleground), una que ens transmet alegria (Guns N' Roses - Sweet Child O' Mine (Official ...) i una que ens transmet melancolia, tristesa, tranquil·litat o frustració (Metallica: Nothing Else Matters (Official Musi...). Es reproduiran fragments curts de 30 segons. Els alumnes podran moure's i ballar per l'aula segons el</p>		

que aquesta música els hi transmet. Tot seguit ens col·locarem en cercle a terra i presentarem el personatge d'aquesta sessió, IRA. En grup classe, a partir de preguntes plantejades pel professor que guiarà la conversa, identificarem quina ha estat la cançó que ens ha transmès ira o sentiments similars i quins són els elements de la peça musical que ens fan sentir aquesta emoció.

- 2) A continuació, els hi plantejarem als alumnes que pensin situacions en les quals senten ira, ràbia o els hi fa enfadar, i els hi demanarem com gestionen aquesta situació. Compartirem pensaments i treballarem l'empatia cap als altres, ja que no tothom sent ira a la mateixa situació. A més, els hi proporcionarem estratègies o alternatives per tractar aquest sentiment.
- 3) Tot seguit, dins la mateixa conversa, identificarem el gènere al qual pertanyen les peces musicals i les característiques d'aquest. Conversarem a partir dels coneixements previs dels alumnes i de la informació que proporcionarà el mestre sobre quin origen té, quins instruments predominen, etc. Anotarem les dades més importants a la pissarra.
- 4) Per concloure la sessió, els alumnes s'organitzaran per grups cooperatius de 4 o 5 persones, i hauran de completar una fitxa (Annex 4) on hauran d'emplenar les caselles de la taula respecte al gènere rock i les seves característiques, i les situacions que ens produeixen ira conjuntament amb les estratègies comentades per gestionar-les. Per dur a terme aquesta activitat podran utilitzar el Chromebook per fer una recerca d'informació i completar aspectes que demana la fitxa. Una vegada acabades aquestes, les penjarem al mural de la ira, baix un nou subtítol anomenat

	<i>Rock</i> , i conjuntament amb el nou personatge conegut, Ira.
--	--

SESSIÓ 7. FÀSTIC. POP			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Profunditzam en l'emoció del fàstic. - Coneixem el gènere Pop. - Identificam les característiques del Pop i els seus elements principals. - Debatem sobre situacions que ens produeixen fàstic i com les gestionam. 		
Agrupacions	Grup classe Grups cooperatius	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Ordinador - Fitxa - Llapis - Goma - Targeta personatge 		
Descripció	<p>1) Reproduïrem tres cançons del gènere Pop: una que ens transmet fàstic (protagonista), (▶ Michael Jackson - Bad (Shortened Version) o ▶ Lady Gaga - Applause (Official Audio)), una que ens transmet alegria (▶ Black Eyed Peas - I Gotta Feeling (Audio)), i una que ens transmet tristesa (▶ Madonna - Frozen (Official Video) [HD]). Es reproduiran fragments curts de 30 segons. Els alumnes podran moure's i ballar per l'aula segons el que aquesta música els hi transmet. Tot seguit ens col·locarem en cercle a terra i presentarem el personatge d'aquesta sessió, FÀSTIC. En grup classe,</p>		

a partir de preguntes plantejades pel professor que guiarà la conversa, identificarem quina ha estat la cançó que ens ha transmès ira o sentiments similars i quins són els elements de la peça musical que ens fan sentir aquesta emoció.

- 2) A continuació, els hi plantejarem als alumnes que pensin situacions en les quals senten fàstic o rebuig, i els hi demanarem com gestionen aquesta situació. Compartirem pensaments i treballarem l'empatia cap als altres, ja que no tothom sent fàstic a la mateixa situació. A més, els hi proporcionarem estratègies o alternatives per tractar aquest sentiment.
- 3) Seguidament, dins la mateixa conversa, identificarem el gènere al qual pertanyen les peces musicals i les característiques d'aquest, el pop. Conversarem a partir dels coneixements previs dels alumnes i de la informació que proporcionarà el mestre sobre quin origen té, quins instruments predominen, etc. Anotarem les dades més importants a la pissarra.
- 4) Per concloure la sessió, els alumnes s'organitzaran per grups cooperatius de 4 o 5 persones, i hauran de completar una fitxa (Annex 4) on hauran d'emplenar les caselles de la taula respecte al gènere pop i les seves característiques, i les situacions que ens produeixen ira conjuntament amb les estratègies comentades per gestionar-les. Per dur a terme aquesta activitat podran utilitzar el Chromebook per fer una recerca d'informació i completar aspectes que demana la fitxa. Una vegada acabades aquestes, les penjarem al mural de la ira, baix un nou subtítol anomenat *Pop*, i conjuntament amb el nou personatge conegut, Fàstic.

SESSIÓ 8. TEATRE (Primera part)			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Saber identificar i representar una emoció. - Saber gestionar una emoció. - Reconèixer els diferents gèneres musicals i les seves característiques principals. - Treballar l'expressió a partir d'una peça musical. Interpretació musical. 		
Agrupacions	Grups cooperatius	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Targetes de gèneres - Targetes d'emocions - Chromebook 		
Descripció	<p>En aquesta part final de la unitat, el que es planteja és realitzar una representació d'una situació que ens produeix una emoció concreta, elegint una cançó d'un gènere en concret que l'acompanyi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Els alumnes es disposaran en 5 grups cooperatius, de 4 o 5 persones depenent del nombre d'alumnes que hi hagi a l'aula. El docent mostrarà dos blocs de targetes, un de gèneres musicals i l'altra d'emocions (Annex 5). Cada grup agafarà a l'atzar una targeta de cada bloc, i segons el que toqui hauran de representar una situació que ens produeix una emoció representada per una cançó d'un gènere en concret. Per exemple: tristesa i música clàssica. En aquest cas els alumnes hauran de cercar a través del Chromebook una peça clàssica que els transmeti aquesta emoció i a partir d'aquesta crear un petit teatre sense diàleg on representin una situació on sorgeix l'emoció de la tristesa i la seva resolució, com la gestionen. 2) Una vegada feta l'extracció de targetes, els alumnes disposaran d'aquesta sessió per planificar la seva 		

	petita representació teatral. Hauran de procurar que aquesta duri un màxim de 5 min.
--	--

SESSIÓ 9. TEATRE (Segona part)			
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Saber identificar i representar una emoció. - Saber gestionar una emoció. - Reconèixer els diferents gèneres musicals i les seves característiques principals. - Treballar l'expressió a partir d'una peça musical. <p>Interpretació musical.</p>		
Agrupacions	Grups cooperatius	Temporalització	55 min
Material	<ul style="list-style-type: none"> - Targetes de gèneres - Targetes d'emocions - Rúbrica de coavaluació 		
Descripció	<ol style="list-style-type: none"> 1) En aquesta sessió cada grup cooperatiu haurà de representar el petit teatre de 5 min creat a la sessió anterior. 2) Després de cada representació, cada grup disposarà d'una petita rúbrica de coavaluació (Annex 6) on podran avaluar aspectes de representació musical, i a més, expressar alternatives de gestió d'aquella situació emocional representada, amb respecte i cura, ja que totes les opcions són vàlides. 		

SESSIÓ 10. PEL·LÍCULA (opcional)	
Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> - Visualització de la pel·lícula <i>Inside out</i>. - Reconèixer els elements treballats a l'aula en aquesta.

	- Anàlisi de la banda sonora.		
Agrupacions	Grup classe	Temporalització	1h 30 min
Material	Projector Pel·lícula <i>Inside out</i>		
Descripció	<p>Com un afegit, propòs introduir aquesta darrera sessió, en la qual els alumnes puguin visualitzar la pel·lícula completa de <i>Inside Out</i>. Indicaríem als nins que han de posar especial atenció als aspectes que hem estat treballant durant la unitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com gestiona la protagonista les seves emocions en les diferents escenes - Quines característiques té la banda sonora en cada situació - Quins gèneres musicals podem reconèixer. <p>Finalment, realitzaríem una posada en comú del que hem pogut analitzar, i amb aquesta conclouríem la unitat.</p>		

6.7. Avaluació

Aquesta unitat didàctica serà avaluada a partir de l'observació del docent. Aquest durà un registre diari de com els alumnes es desenvolupen en les diferents sessions, amb observacions de qui mostra dificultats i qui destaca de manera positiva. Amb aquest seguiment podem extreure quins tipus de problemes emocionals trobem a l'aula: si saben identificar les emocions, si els hi costa més o menys gestionar-les, quines, etc. I, a més, si saben reconèixer els elements musicals principals d'una peça i les diferents característiques que la componen i ens fan sentir d'una determinada manera.

A part d'aquest registre amb els apunts més destacats, el docent disposarà de les rúbriques de coavaluació realitzades pels alumnes, que li serviran com a material d'avaluació.

Finalment, el mestre disposarà d'una rúbrica a partir de la qual podrà avaluar individualment a cada alumne tenint en compte els ítems més treballats durant la unitat (Annex 7).

7. Conclusions

Al meu entendre, després de dur a terme aquest treball i profunditzar en el tema, treballar les emocions és un aspecte molt beneficiós pel futur dels alumnes. És important destacar que els estudiants només tracten i cultiven l'educació emocional en la matèria de valors o quan sorgeix qualque conflicte dins l'aula, el qual és un aspecte positiu que hem de reforçar. Però no ho consider suficient, ja que només es produeix esporàdicament i no té la mateixa cabuda que altres matèries amb la mateixa importància. Per tant, aquest àmbit no es pren de debò i no es pot aprofundir.

L'educació emocional i musical han d'evolucionar ampliant el seu territori dins el marc teòric. Per aquest motiu he realitzat la meva investigació, i a conseqüència d'aquesta, la meva proposta. En aquesta unitat didàctica, la meva intenció és demostrar com podem ensenyar als nostres alumnes a reconèixer els seus sentiments experimentant a través de la música. I no només això, sinó com podem parlar obertament sobre les maneres de gestionar aquestes, per tal de trobar la pau en nosaltres mateixos. També he volgut introduir un altre contingut musical com són els gèneres, per així, fer veure com podem cultivar paral·lelament altres continguts més teòrics que els ajuden a comprendre l'origen de la música i les seves característiques.

En definitiva, així com recalquen molts autors als seus articles i investigacions, treballar l'educació emocional amb diferents composicions musicals potencia l'aprenentatge emocional dels nens, així com el coneixement musical.

Pel que fa a l'abast d'aquest treball, ha resultat bastant limitat a causa de no haver tingut la possibilitat de desenvolupar la unitat didàctica plantejada de manera pràctica. Així i tot, he pogut obtenir conclusions satisfactòries a partir de l'anàlisi teòrica, amb prou certesa que la proposta obtendria resultats positius.

En últim lloc, m'agradaria recalcar que aquest treball de fi de grau ha estat per jo la culminació de quatre anys d'estudis. En aquest, he pogut indagar i combinar dos àmbits de l'educació que m'apassionen: l'educació emocional i la música.

Aquests anys m'han enriquit com a persona i m'han format com a docent, per així poder contribuir dins la nostra comunitat educativa. Estic desitjant poder posar en pràctica tot l'après i continuar formant-me al llarg de la meva carrera com a mestra.

8. Bibliografia

Webgrafia:

- Bisquerra, R. & Pérez, N. (2012) Importància i necessitat de l'educació emocional a la infància i l'adolescència. Generalitat de Catalunya. Recuperat de: <http://hdl.handle.net/2445/111322>
- Oriola, S. & Gustems, J. (2016) El procés emocional d'escollar i produir música. Universitat de Lleida. núm. 50, p. 69-85. Recuperat de: <http://hdl.handle.net/10459.1/70792>
- Carnicer, J. G., & Garrido, C. C. (2005). No t'emocionis... Escolta! L'ús de la música en l'educació emocional. *Revista Catalana de pedagogia*, 331-347. Recuperat de: [\[PDF\] raco.cat](#)
- Bergadà Sánchez, J. (2021). Com canalitzar les emocions a través de la música en l'etapa d'Educació Primària. Recuperat de: <http://hdl.handle.net/10854/6693>
- Estévez Molina, L. Proposta per treballar la intel·ligència emocional dins les aules d'educació primària. Recuperat de: <http://hdl.handle.net/11201/155131>
- de Catalunya, C. E. (2005). Informe sobre l'avantprojecte de LOE: informe del Consell Escolar de Catalunya sobre l'avantprojecte de llei orgànica d'educació (LOE): document aprovat en sessió plenària l'1 de juny de 2005 (2005). Recuperat de: [\[PDF\] gencat.cat](#)
- Filella Guiu, G. (2022). Currículum d'educació emocional i LEC. Educació Infantil i Educació Primària. Treballem l'educació emocional. Recuperat de: <http://hdl.handle.net/10459.1/73024>
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The Theory of Multiples Intelligences*. New York: Basic Books.
- Palmero, F. (1998). L'emoció. Recuperat de: <http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/4760/Emocio.pdf?sequence=1>
- Palmero, F., Guerrero, C., Gómez, C., & Carpi, A. (2006). Certezas y controversias en el estudio de la emoción. *REME*, 9(23-24), 1-25. Recuperat de: [\[PDF\] kimerius.es](#)
- Fernández-Abascal, E. G., Rodríguez, B. G., Sánchez, M. P. J., Díaz, M. D. M., & Sánchez, F. J. D. (2010). *Psicología de la emoción*. Editorial Universitaria Ramón Areces. Recuperat de: [\[PDF\] cerasa.es](#)
- Fernández-Abascal, E., García, B., Jiménez, M. P., Martín, M. D., & Domínguez, F. J. (2011). *Psicología de la emoción*. Madrid: Ramón Areces. Recuperat de: <https://books.google.com.co/books?id=-2-UDAAAQBAJ&printsec=copyright#v=onepage&q&f=false>

- Leal, A., & TUTORIAL, O. Y. A. (2011). La inteligencia emocional. *Digital Innovacion y experiencias educativas*, 39. Recuperat de: [\[PDF\] academia.edu](#)
- Fernández, A. i Mihura, D. (2015). Inteligencias múltiples. *E-motion. Revista de Educación, Motricidad e Investigación*, no 4. Recuperat de: http://rabida.uhu.es/dspace/bitstream/handle/10272/11632/Inteligencias_multiples.pdf?sequence=2
- Álvarez, T., Bertran, C., Álvarez, A. T., Bertran, C., Caballero, A., Cebrián, A., & Gómez, L. (2016). La música vista a través de futuros docentes: ¿ la formación musical sirve a los maestros generalistas de Primaria?. *Artseduca*, (14), 52-75. Recuperat de: <http://www.e-revistas.uji.es/index.php/artseduca/article/view/2135>
- Touriñán López, J. M., & Longueira Matos, S. (2010). La música como ámbito de educación. Educación «por» la música y educación «para» la música. Recuperat de: [\[PDF\] usal.es](#)
- López, J. M. T., & Matos, S. L. (2009). Formación de criterio a favor de la música como ámbito de educación. *Bordón. Revista de pedagogía*, 61(1), 43-60. Recuperat de: [\[PDF\] unirioja.es](#)
- Alaminos-Fernández, A. F. (2014). La música como lenguaje de las emociones. Un análisis empírico de su capacidad performativa. Recuperat de: https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/39556/1/OBETS_09_01_01.pdf
- Albornoz, Y. (2009). Emoción, música y aprendizaje significativo. *Educere*, 13(44), 67-73. Recuperat de: [\[HTML\] scielo.org](#)
- Cabrera, I. M. (2013). Influencia de la música en las emociones: una breve revisión. *Realitas: revista de Ciencias Sociales, Humanas y Artes*, 1(2), 34-38. Recuperat de: [\[PDF\] unirioja.es](#)
- Prieto, M. D. M. M., & Manso, M. J. A. (2014). Inteligencias múltiples, ¿ ocho maneras diferentes de aprender?. *EA, Escuela abierta: revista de Investigación Educativa*, (17), 103-116. Recuperat de: [\[PDF\] unirioja.es](#)
- Del Valle, I. D., & Castillo, M. Á. S. (2012). Inteligencia Emocional: una revisión del concepto y líneas de investigación. *Cuadernos de estudios empresariales*, 20, 107-126. Recuperat de: [\[PDF\] ucm.es](#)
- Mendívil, J. (2013). El origen de la música. Recuperat de: [\[PDF\] infd.edu.ar](#)
- GOIB (s.d.). Currículum Educació Artística. Currículums Educació CAIB. [Arxiu en línia]. Recuperat de: <https://intranet.caib.es/sites/curriculums/f/330267> (consultat el 06/01/2021)
- Leongómez, J. D. (2015). La música como objeto de estudio científico: consideraciones en torno a la musicalidad y el origen de la música. (*pensamiento*), (*palabra*)... *Y obra*, (13). Recuperat de: [\[PDF\] pedagogica.edu.co](#)

- Quintiliano, A. (2016). *Sobre la música* (Vol. 216). RBA Libros. Recuperat de:
<https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=05HODwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT4&dq=Sobre+la+música&ots=6qYpdnDWsg&sig=6rlnqYQXljSRq4OsKGlSzmwNtS4#v=onepage&q=Sobre%20la%20música&f=false>
- Casas, M. V. (2001). ¿ Por qué los niños deben aprender música?. *Colombia médica*, 32(4), 197-204. Recuperat de: [\[PDF\] redalyc.org](#)
- Hargreaves, D. J. (1998). *Música y desarrollo psicológico* (Vol. 126). Graó. Recuperat de:
https://books.google.es/books?hl=es&lr=&id=sFN2jGvsbxIC&oi=fnd&pg=PA14&dq=Música+y+desarrollo+psicológico&ots=69Obcz0aE_&sig=kqBqV9SUG-PTYwd9k_G05MTqABE#v=onepage&q=Música%20y%20desarrollo%20psicológico&f=false
- Lago, P. (2005). La música en la Educación: un derecho para disfrutar. *Prodiemus*. Recuperat de:
<http://www.prodiemus.com/parlem/articles/0000023.pdf>.

Músiques utilitzades a les sessions:

- Joel, B. [Billy Joel]. (2011). *Billy Joel - Uptown Girl*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de:
<https://www.youtube.com/watch?v=o-0Oect0nVQ>
- R.E.M. [remhq]. (2009 Octubre 27). *R.E.M - Everybody Hurts (Official Music Video)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=5rOiW_xY-kc
- Beethoven, V. [Clásicos Eternos]. (2015 Gener 25). *Beethoven Sinfonía no5 Completa*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=gkDbAWKkeX4>
- Theme, J. [The Hit Crew - Tema]. (2015 Febrer 21). *Jaws Theme*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de:
<https://www.youtube.com/watch?v=utZgg0QM4g4>
- Cage, J. [Wellesz Theatre]. (2012 Julio 22). *John Cage: Music of changes (1951)* [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=B_8-B2rNw7s
- Claudino, M. [Milena Claudino]. (2020 Novembre 19). *Atividade sobre os sentimentos com o filme Divertidamente*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=WWeTFi8oUgE>
- The Monkees. [sheepentusiast]. (2009 Juny 16). *I'm a Believer - The Monkees*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=wB9YIsKIEbA>
- Coldplay. [AweLyrics]. (2020 Juliol 27). *Coldplay - Fix You (Lyrics)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de:
<https://www.youtube.com/watch?v=3LNNEu45NQA>
- Chopin, F. [Marchas de Procesión]. (2016 Juny 3). *Marcha Fúnebre- Frédéric François Chopin*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=pG9M3jSucU8>

- Disturbed. [Disturbed]. (2009 Octubre 27). *Disturbed - Down With The Sickness [Official Music Video]*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=09LTT0xwdfw>
- Cage, J. [TheWelleszCompany]. (2011 Març 20). *John Cage: Daughters of the Lonesome Isle (1945)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=DtEbiwFJbZM>
- Flash 5. [Various Artists - Topic]. (2021 Juliol 21). *Rio Verde*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=V6tazKBOXu0>
- Amuseio AB. [Commodore Herky J. Smurkturksi III - Tema]. (2020 Novembre 1). *Yo Me Rindo*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=XN1QV5eRWIM>
- TuneCore. [Blues Saraceno - Tema]. (2015 Març 3). *Evil Ways (Justice Mix)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=7lzZ-tGKKzU>
- Freeman, R. [Relax Cafe Music]. (2020 Gener 16). *Endless Mind*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=lblYu5OnZSE>
- MacLeod, K. [Kevin MacLeod]. (2020 Març 26). *Modern Jazz Samba*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=VJ8K6QZnZ30>
- Epidemic Sound. [Nocturnal Spirits - Tema]. (2019 Març 18). *That Second Kiss*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=n5-Qa52MEXw>
- Hans Vonk, Staatskapelle Dresden. [Seb Z]. (2011 Abril 5). *K. 527 Mozart Don Giovanni, Overture*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=jyjVCbTo5F0>
- Lympny, M.. [CHANNEL 3 YOUTUBE]. (2008 Octubre 6). *CLAUDE DEBUSSY: CLAIR DE LUNE*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=CvFH_6DNRCY
- Col. John R. Bourgeois.. [United States Marine Band]. (2015 Septiembre 14). *STRAUSS Radetzky March - "The President's Own" U.S. Marine Band*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=Co7oK70zdRg>
- Fandalism. [Dem - Tema]. (2020 Abril 20). *Battleground*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=zgWv2EtcYI0>
- Guns N' Roses. [Guns N' Roses]. (2009 Desembre 25). *Guns N' Roses - Sweet Child O' Mine (Official Music Video)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=1w7OgIMMRc4&list=PLERkz13bs_YdoKFUMm0nh9dfTE88k1yXB&index=3
- Apellido de autor, Inicial de autor. [Metallica]. (2009 Octubre 27). *Metallica: Nothing Else Matters (Official Music Video)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=tAGnKpE4NCI&list=PLERkz13bs_YdoKFUMm0nh9dfTE88k1yXB&index=4

- Gaga, L.. [Lady Gaga]. (2013 Agost 12). Lady Gaga - Applause (Official Audio). [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=_bHhpufKRjs
- Jackson, M. [Michael Jackson]. (2009 Octubre 3). *Michael Jackson - Bad (Shortened Version)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: https://www.youtube.com/watch?v=dsUXAEzaC3Q&list=RDEMe12_MlgO8mGFdeefiZ2nOO&index=9
- Madonna. [Madonna]. (2009 Octubre 27). *Madonna - Frozen (Official Video) [HD]*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=XS088Opi9o0>
- The Black Eyed Peas. [doong doong]. (2016 Març 29). *Black Eyed Peas - I Gotta Feeling (Audio)*. [Arxiu de Vídeo]. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=CwdrtwZiQ9E>

Pel·lícula:

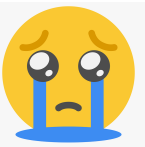

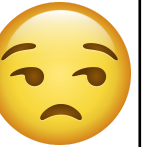

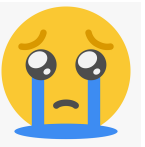

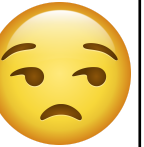

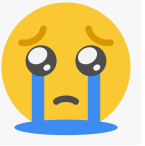

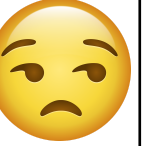

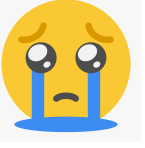

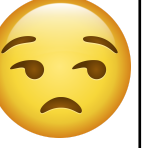

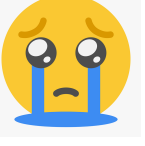

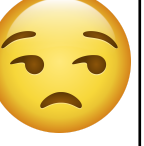

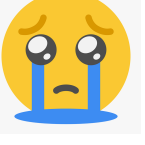

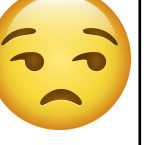

- Eggleston, R. (productor) Docter, P. & Del Carmen, R. (directors). (2015). *Inside Out*. [Cinta cinematogràfica]. E.E.U.U: Pixar Animation Studios & Walt Disney Pictures.

Imatges:

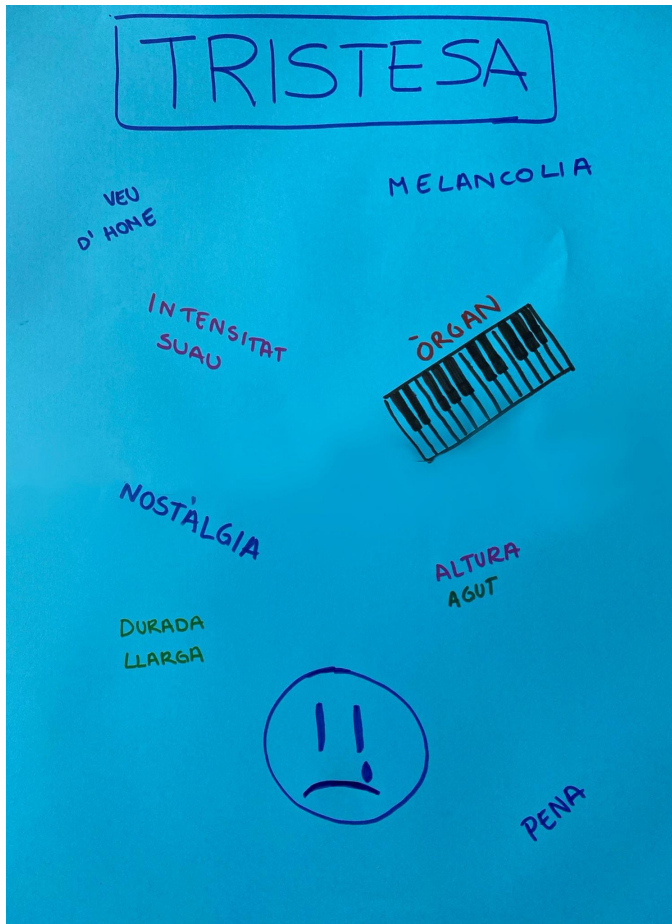
- Personatges pel·lícula *Inside Out*. Fotografies que la il·lustren: Pixar Animation Studios / Walt Disney Pictures. Descarregades de la pàgina: Stick PNG, Shutterstock.

9. Annexos

Annex 1. Fitxa sessió 1. Relacionam música amb sentiments.

Que em transmet la música?					
CANÇÓ 1					
CANÇÓ 2					
CANÇÓ 3					
CANÇÓ 4					
CANÇÓ 5					
CANÇÓ 6					

Annex 2. Murals sentiments. Exemple: Tristesa.

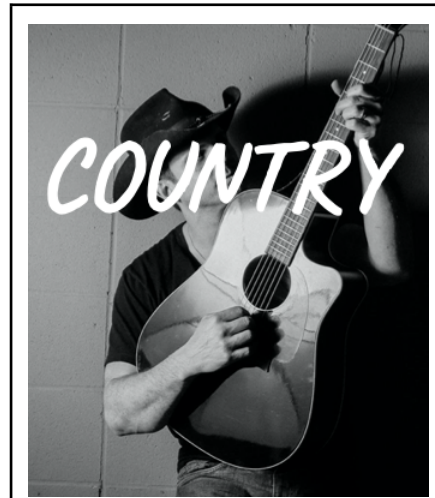
Annex 3. Personatges de la pel·lícula *Inside out*.

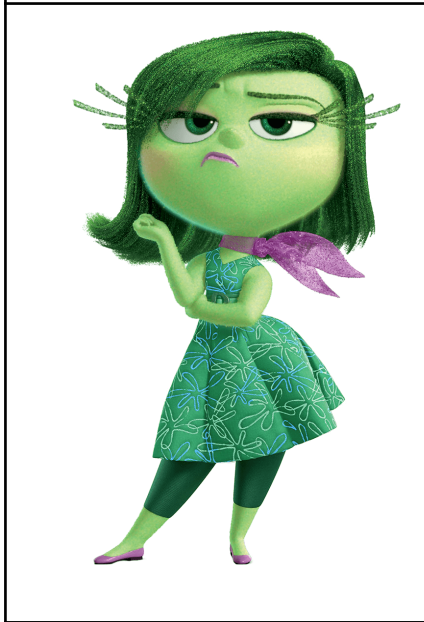
				
ALEGRIA	TRISTESA	POR	IRA	FÀSTIC

Annex 4. Fitxa sessió 3, 4, 5, 6 i 7. Les emocions i els gèneres musicals.

Membres del grup:		Data:	
GÈNERE:		EMOCIÓ:	
CARACTERÍSTIQUES ESSENCIALS. Esmentau les comentades a l'aula i feis una petita recerca d'informació.		QUAN LA SENTIM? Esmentau qualche situació comentada a classe.	
		COM LA GESTIONA'M? Mencionau quina seria per vosaltres la millor manera de tractar aquesta emoció.	

Annex 5. Targetes sessió 8: gèneres i emocions.

Annex 6. Rúbrica de coavaluació

Nom del grup: (Ex: alegria/country)

Data:

COAVALUACIÓ DE LES REPRESENTACIONS TEATRALS												
	Grup avaluat: (Ex: tristesa/rock)			Grup avaluat: (Ex: por/jazz)			Grup avaluat: (Ex: fàstic/pop)			Grup avaluat: (Ex: ira/clàssic)		
												
La cançó expressa el sentiment indicat o sentiments similars?		x										
El gènere de la cançó o peça musical és l'indicat?	x											
Trobau encertada la resolució del conflicte emocional?	x											
Gestionaríeu aquesta emoció dins aquesta situació d'altra manera? Com? Per què?												

Annex 7. Rúbrica d'avaluació

	MAI	A VEGADES	NORMALMENT	SEMPRE
Reconeix els diferents elements d'una peça musical (timbre, durada, intensitat i altura).				
Sap identificar les emocions que li transmet la música.				
Reconeix i sap diferenciar els gèneres musicals (pop, rock, clàssic, country i jazz).				
Coneix els elements bàsics característics de cada gènere.				
Entén i coneix les diferents maneres de gestionar les emocions.				
Expressa amb llibertat el que la música el transmet a través de la dansa.				
Empatitza, compren i respecta l'opinió dels seus companys.				
Mostra una bona actitud davant el treball en grup i col·labora per tal que la feina es dugui a terme correctament.				